Informačný list predmetu

Akademický rok 2026/2027

Vysoká škola	Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
Fakulta	FF UCM
Kód predmetu	KEAMS/beNADKM-J/22
Názov predmetu	Národy Ameriky (Domorodé kultúry Mezoameriky)
Rozsah	1P + 1S
Počet kreditov	4
Vyučujúci	prof. Mgr. Katarína Slobodová Nováková, PhD. (prednášajúci), Mgr. Adam Uhnák, PhD. (prednášajúci)

Podmienky na absolvovanie predmetu

Záverečná písomná skúška v skúškovom období za 30 bodov, na získanie hodnotenia A 1,0 výborne – vynikajúce výsledky len s minimálnymi chybami ‹92-100 %›
B 1,5 veľmi dobre – nadpriemerné výsledky s menšími chybami ‹83-91 %›
C 2,0 dobre – vcelku dobré, priemerné výsledky ‹74-82 %›
D 2,5 uspokojivo – dobré výsledky, ale vyskytujú sa významné chyby ‹65-73 %›
E 3,0 dostatočne – výsledky vyhovujú minimálnym kritériám ‹56-64 %›
FX 4,0 nedostatočne – absolvovanie predmetu si vyžaduje vynaložiť ešte značné úsilie a množstvo práce zo strany študenta ‹0-55 %›

Záverečné hodnotenie

Záverečná písomná skúška v skúškovom období za 30 bodov, na získanie hodnotenia A 1,0 výborne – vynikajúce výsledky len s minimálnymi chybami ‹92-100 %›
B 1,5 veľmi dobre – nadpriemerné výsledky s menšími chybami ‹83-91 %›
C 2,0 dobre – vcelku dobré, priemerné výsledky ‹74-82 %›
D 2,5 uspokojivo – dobré výsledky, ale vyskytujú sa významné chyby ‹65-73 %›
E 3,0 dostatočne – výsledky vyhovujú minimálnym kritériám ‹56-64 %›
FX 4,0 nedostatočne – absolvovanie predmetu si vyžaduje vynaložiť ešte značné úsilie a množstvo práce zo strany študenta ‹0-55 %›

Výsledky vzdelávania

Vedomosti: Študenti budú ovládať teóriu kultúrnych areálov a budú ju vedieť uplatniť na príklade Mezoameriky. Porozumejú spoločenskej organizácii mezoamerických Indiánov, ich zvykom a materiálnej i duchovnej kultúre. Budú tiež schopní reflektovať kultúrno-historické procesy v Mezoamerike ako i etnickú a jazykovú štruktúru tohto kultúrneho areálu.
Zručnosti: Študenti budú schopní orientovať sa na mape Mezoameriky. Získané vedomosti im pomôžu pri predmetoch v ďalších semestroch, ktoré sú zamerané na iné časti amerického dvojkontinentu ako i na špecifické témy týkajúce sa indiánskych kultúr. Budú vedieť definovať pojmy súvisiace s teóriou kultúrnych areálov ako i s konkrétnymi mezoamerickými reáliami. Získajú taktiež jazykové kompetencie v terminológii týkajúcej sa domorodých kultúr Mezoameriky a budú sa vedieť orientovať na mape tohto kultúrneho areálu.
Profesijné kompetencie: Študenti budú schopní aplikovať získané vedomosti v neskoršej praxi v rôznych zamestnaniach (akademická sféra, múzeum, učiteľstvo, turizmus a i.). Získajú taktiež jazykové

kompetencie v terminológii týkajúcej sa domorodých kultúr Mezoameriky.
Prenositeľné kompetencie: Ako študenti etnológie s vedomosťami o kultúrnej rozmanitosti sveta, dokážu viac chápať a akceptovať iných, čo im umožní napr. zlepšiť komunikáciu so svojím bližším i vzdialenejším okolím. Študenti tiež získajú prehľad v odbornej literatúre a schopnosť uvažovať v širších i užších kontextoch.

Stručná osnova predmetu

Geografické vymedzenie Mezoameriky
Periodizácia mezoamerických dejín a základné kultúrne znaky areálu
Etnické a jazykové vymedzenie Mezoameriky
Olmékovia
Mayovia – geografické, kultúrne a jazykové vymedzenie mayskej oblasti
Mayovia – dejiny a základné kultúrne znaky
Centrálne Mexiko – Teotihuacan, Toltékovia, Chichimékovia
Aztékovia – dejiny a mýtus o príchode
Aztékovia – materiálna kultúra
Aztékovia – spoločenská a územno-správna organizácia
Mezoamerická literatúra a filozofia
Náboženstvá Mezoameriky

Sylabus predmetu

Geografické vymedzenie Mezoameriky
Periodizácia mezoamerických dejín a základné kultúrne znaky areálu
Etnické a jazykové vymedzenie Mezoameriky
Olmékovia
Mayovia – geografické, kultúrne a jazykové vymedzenie mayskej oblasti
Mayovia – dejiny a základné kultúrne znaky
Centrálne Mexiko – Teotihuacan, Toltékovia, Chichimékovia
Aztékovia – dejiny a mýtus o príchode
Aztékovia – materiálna kultúra
Aztékovia – spoločenská a územno-správna organizácia
Mezoamerická literatúra a filozofia
Náboženstvá Mezoameriky

Odporúčaná literatúra

COE, M., SNOW, D., BENSON, E. 1997. Svět předkolumbovské Ameriky. Praha : Knižní klub, Balios. ISBN 80-7176-519-8.

KAŠPAR, O., VRHEL, F. 1986. Etnografie mimoevropských oblastí. Amerika II – Mezoamerika. Praha : SPN. ISBN nemá.

VYŠNÝ, P. 2012. Štát a právo Aztékov. Trnava : Trnavská univerzita v Trnave. ISBN 978-80-8082-530-0.

HLÚŠEK, R. 2017. Hueyapan – Live Under/With the Volcano. Ritual Landscape of a Nahua Community. In: Axis Mundi 1/2017, Vol. 12, s. 16-26. ISSN 1337-0626.

HLÚŠEK, R. 2017. Being Indian in Mexico. Problems of Identity in Nahua Villages of Hueyapan and Santa Clara Huitziltepec. In: Půtová, B. (ed.): Identity, Tradition, and Revitalization of American Indian Cultures. Praha : Karolinum, s. 30-45. ISBN 978-80-246-3562-0.

HLÚŠEK, R. 2020. Ritual Landscape and Sacred Mountains in Past and Present Mesoamerica. In: Reviews in Anthropology, Vol. 49/2020, Issue 1-2, s. 39-60. ISSN 1556-3014.

KOVÁČ, M. 2002. Slnko jaguára. Náboženský svet Olmékov, Mayov a Aztékov. Bratislava : Chronos. ISBN 80-967138-6-8.

CARRASCO, D. 1999. Náboženství Mezoameriky. Praha : Prostor. ISBN 80-85190-97-4. TODOROV, T. 1996. Dobytí Ameriky. Problém druhého. Praha : Mladá fronta. ISBN 80-204-0582-8. KATZ, F. 1989. Staré americké civilizace. Praha : Odeon. ISBN 80-207-0151-6.
DE LANDA, D. 2010. Správa o veciach na Yucatáne. Bratislava : SAHI. ISBN 978-80-970325-1-7. VAILLANT, G. 1974. Aztékové. Původ, vzestup a pád národa Aztéků. Praha : Orbis. ISBN nemá.
SOUSTELLE, J. 2000. Čtvero sluncí. Mexické vzpomínky a úvahy jednoho etnologa. Praha : Argo. ISBN 80-7203-283-6.

DÍAZ DEL CASTILLO, B. 1980. Pravdivá historie dobývání Mexika 1, 2. Praha : Odeon. ISBN nemá. CORTÉS, H. 1999. Dopisy. 2. a 3. dopis o dobytí Tenochtitlánu. Praha : Argo. ISBN 80-7203-213-5.
LEÓN-PORTILLA, M. 2002. Aztécka filozofie. Myšlení Nahuů na základe původních pramenů. Praha : Argo. ISBN 80-7203-461-8.

DRIVER, H. E. 1969. Indians of North America. Chicago : The University of Chicago Press. ISBN 0-226-16467-5.

LOWIE, R. H. 1958. The Culture Area Concept As Applied to North and South America. 32nd International Congress of Americanists, s. 73-78. ISBN nemá.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu

slovenský, anglický

Poznámky

120 hodín, z toho:
Prezenčné: 24 hodín
samoštúdium: 96 hodín